

Oulun kaupunki, sivistys- ja kulttuuripalvelut

Raportti
Loppuraportti

Nuorten politiikkakoulu /
Marjut Lehtonen ja Noora Mäkinen

31.3.2021

Nuorten politiikkakoulu -hankkeen loppuraportti

Marjut Lehtonen

Noora Mäkinen

Nuorten politiikkakoulu -hanke

OULU | *Sivistys- ja
kulttuuripalvelut*

SITRA

1 Nuorten politiikkakoulu -hankkeen toteuttaja ja osallistujat.....	3
2 Hankkeen eteneminen	3
2.1 Ketkä olivat hankkeessa mukana	3
2.2 Mitä hankkeessa tehtiin ja mistä tuotoksia löytyy.....	3
2.2.1 Pilottikoulut	3
2.2.2 Päättäjävierailut pilottikouluilla	3
2.2.3 Työpajat	4
2.2.4 Nuorten politiikkakoulu -hankkeen nettisivut	6
2.2.5 Instagram-tili @nuortenpolitiikkakoulu	6
2.2.6 Nuorten politiikkakoulun julkaisut	6
2.3 Pysyttiinkö aikataulussa, millaisista osista tai vaiheista tekeminen koostui.....	6
3 Tavoitteiden arviointi.....	8
3.1 Miten tavoitteet saavutettiin ja miten ne edistyivät hankkeenne aikana? Mitä mittareita hankkeelle oli asetettu ja miten niiden valossa onnistuttiin	8
3.2 Kuinka paljon kohderyhmästä tavoitettiin ja mikä oli kohderyhmä.....	10
3.3 Miten toiminnan jatkuvuus varmistetaan rahoituksen kohteena olevan hankkeen jälkeen.....	10
3.4 Miten viestinnälliset tavoitteet toteutuivat	10
4 Hyödyllisiä oppeja	12
4.1 Mitä opittiin	12
4.2 Mitä esteitä ja pullonkauloja tavoitteiden etenemiselle löysitte? Onko niihin hyviä ratkaisuehdotuksia?.....	12
4.3 Toteutuivatko riskit ja osattiinko niihin varautua	12
4.4 Mikä olisi teidän mielestänne seuraava askel, joka hankkeen tavoitteiden saralla tulisi tehdä.....	13
5 Terveisiä rahoittajalle	13
5.1 Jos osallistuit rahoitushakuun tai -ohjelmaan, oliko se toimiva	13

1 Nuorten politiikkakoulu -hankkeen toteuttaja ja osallistujat

Hankkeen toteuttajana on toiminut Oulun kaupungin sivistys- ja kulttuuripalvelut, Nuorten politiikkakoulu -hanke, työntekijät Marjut Lehtonen ja Noora Mäkinen.

Hankkeeseen on osallistunut eri ryhmiä ja yksittäisiä henkilöitä; hankkeessa on ollut pilottikouluina mukana viisi oululaista oppilaitosta, kolme yläkoulua ja kaksi toisen asteen oppilaitosta. Kaakkurin ja Laanilan kouluista mukana ovat olleet kaikki 9. luokat, Rajakylän yläkoulusta oppilaskunnan hallitus, Kiimingin lukiosta 1. vuosikursin opiskelijat sekä Koulutuskuntayhtymä OSAO palvelut, Kaukovainion yksiköstä yritysjohtajien opiskelijat sekä heidän opettajansa. Päättävievierailuissa on ollut mukana lisäksi nuorisovaltuuston jäseniä ja Oulun kaupunginvaltuutettuja. Työpajoissa on ollut pilottikoulujen nuorten lisäksi mukana Oulun kaupungin nuorisotilojen kävijänuoria ja ohjaajia sekä alueellisen lasten ja nuorten osallisuusryhmän nuoria ja ohjaajia.

Nuorten politiikkakoulu -hankkeesta on tehty tutkimusta. Tutkija Anna Suorsan tutkimusraportissa tarkastellaan Nuorten politiikkakoulun toimintaa ja sen vaikuttavuutta: oululaisissa pilottikouluissa järjestettyjä työpajoja, päättävievierailuja ja hankkeen organisoimia verkkotapahtumia ja viestintää kevästä 2020 alkutalveen 2021. Suorsan tutkimusraportti on luettavissa Nuorten politiikkakoulun nettisivuilla www.ouka.fi/nuortenpolitiikkakoulu.

2 Hankkeen eteneminen

2.1 Ketkä olivat hankkeessa mukana

Hankkeen ideointi ja suunnittelu toteutettiin alusta lähtien luottamushenkilön, nuorten (Oulun nuorisovaltuusto ONEN jäseniä) sekä Oulun kaupungin Sivistys- ja kulttuuripalveluiden työntekijöiden kesken. Hankesuunnitelma ja Sitran Demokratiakokeilut 2020 -hankesuunnitelma laadittiin yhdessä edellä mainittujen henkilöiden yhteistyönä. Hankesuunnitelmaa laadittaessa konsultoitiiin Sivistys- ja kulttuuripalveluiden projektitoimistoa sekä taloussihteeriä.

Hankkeen toteutuksessa olivat mukana seuraavat tahot: Oulun kaupungin Sivistys- ja kulttuuripalvelut, lukio-opetus, perusopetus- ja nuorisopalvelut, OSAO ja Oulun nuorisovaltuusto ONE.

Hankkeen ohjausryhmään kuului Kalle Pyky (Nuorisovaltuusto ONE, ohjausryhmän pj.), Elina Eerola (Sitra), Petri Tuomi-Nikula (Sitra), Satu Haapanen (Oulun kaupungin sivistys- ja kulttuurilautakunnan pj.). Marjut Nurmivuori (perusopetus- ja nuorisajohtaja, Oulun kaupungin sivistys- ja kulttuuripalvelut), Ari Heikkinen (johtaja, Oulun kaupungin konsernihallinto), Riitta Veijola (palvelupäällikkö, Oulun kaupungin sivistys- ja kulttuuripalvelut), Satu Kurvinen (osallisuuden kehittäjäopettaja, Oulun kaupungin sivistys- ja kulttuuripalvelut), Marjut Lehtonen (projektityöntekijä, ohjausryhmän sihteeri) ja Noora Mäkinen (projektityöntekijä)

2.2 Mitä hankkeessa tehtiin ja mistä tuotoksia löytyy

2.2.1 Pilottikoulut

Maaliskuussa 2020 oululaisia peruskouluja, lukioita ja ammatillisia oppilaitoksia informoitiin mahdollisuudesta osallistua pilottikouluna Nuorten politiikkakoulu -hankkeeseen. Hakemuksia tuli yhteensä kahdeksan, joista mukaan valittiin Kaakkurin koulu (yläkoulu), Kiimingin lukio, Laanilan yläaste, OSAO ja Rajakylän koulu (yläkoulu).

Hankkeeseen valittiin hankesuunnitelman mukaisesti viisi pilottikoulua, jolloin katsoimme pysyvämmekä hankkeen aikataulussa. Hankkeen tavoitteena oli luoda toimintamalli, jota voidaan monistaa muuallekin käyttöön. Hakijoista valittiin pilottikouluksi edustus kaikilta koulutustasoilta ja oppilaitokset olivat eri puolilta Oulua. Valintatilanteessa pohdittiin myös hakijakoulujen asuinalueita, jolloin päädyttiin siihen, että valituille kouluille ja sen alueen nuoret hyötisivät politiikkakoulusta eniten.

2.2.2 Päättävievierailut pilottikouluilla

Päättävievierailujen kestoksi suunniteltiin 60 minuuttia. Poikkeuksena OSAOn päättävievierailu (kaksi tuntia) ja Rajakylän koulun vierailu (45 min.). Päättävievierailun kesto sovittiin pilottikoulujen kanssa. Tilaisuudet rakentuivat siten, että alussa hankkeen työntekijät kertoivat Nuorten politiikkakoulusta ja päättävievierailusta (10 min.), jonka jälkeen vierailulla oli puheenvuoro (n. 30 min.) ja lopussa oppilaat saivat esittää kysymyksiä vieraille (15 min.).

Koronapandemian vuoksi kaikki Oulun koulut siirtyivät etäopetukseen keväällä 2020. Tämä vaikutti myös hankkeen päättäjävierailuihin, jotka muutettiin toteutettavaksi verkkovälitteisesti Teamsiin. Toteutuksesta saatiin hyviä ja huonoja kokemuksia. Myönteistä oli mm. se, että Teams oli kouluille tuttu työskentelyalusta, sillä se oli kouluilla jo valmiiksi käytössä (etäopetus). Vierailijat pystyivät helposti osallistumaan vierailuun ympäri Suomea. Kysymykset voitiin kirjoittaa myös chatiin. Teamsin kautta järjestetyt vierailut oli nopea ja helppo toteuttaa. Hyvää vuorovaikutusta ja aktiivisia kysymyksiä oli sellaisilla kouluilla, jossa oppilaat olivat tutustuneet vieraisiin etukäteen ja laatineet kysymyksiä etukäteen. Heikkoutena verkkovälitteisissä vierailuissa kuitenkin koettiin se, että vuorovaikutus jäi joillakin vierailuilla vähäiseksi nuorten (yleisön) osalta tai sitä ei syntynyt lainkaan, puheenvuoroja ei pyydetty aktiivisesti ja vieraat eivät nähneet yleisöään, koska nuorilla oli yleensä kamerat kiinni. Oppilaiden ollessa koulussa he olivat mukana opettajan tunnuksilla koko luokka. Hankkeen aikana päästiin tekemään yksi vierailu koululla, ja se koettiin mieluisammaksi kuin etäyhteydellä toteutettu vierailu.

Päättäjävieraat olivat itse rakentaneet omat puheenvuoronsa ja hankkeen antama ohjeistus oli, että valtuutettu-nuori-työpari miettivätkin yhdessä etukäteen, miten vuorottelevat puheensa. Osa pareista oli valmistellut tilaisuuden juuri näin ja osa ei ollut tehnyt valmistelussa yhteistyötä etukäteen. Kummisakin tavoissa itse toteutus sujui kuitenkin erittäin jouhevasti ja vieraat antoivat hyvin toisilleen tilaa puhua. Koulut olivat valmistautuneet hyvin eri tavalla päättäjävierailuihin. Osa ei näyttänyt valmistautuneen vierailuun lainkaan ja osalla kouluista kaikilla opiskelijoilla oli valmiiksi mietityt kysymykset vieraille, ja he olivat tutustuneet vieraisiin etukäteen. Ohjeistus päättäjävierailujen järjestämiseen ja päättäjävieraiden infoon on koottu Nuorten politiikkakoulun opetusmateriaaliin, joka löytyy hankkeen nettisivuilta www.ouka.fi/nuortenpolitiikkakoulu.

Alla olevassa taulukossa on esitelty päättäjävierailujen vieraat, osallistujat ja -määrät sekä vierailun toteuttamistapa (Teams/live)

Koulu	Päivämäärä	Valtuutettu	Nuorisovaltuusto ONEn edustaja	Luokat	Oppilaiden lkm	Opettajia läsnä	Yhteys
Kaakkurin koulu	8.5.2020	Mirja Vehkaperä (kesk.)	Akseli Köngäs	9. luokat	66	5	Teams
Kiimingin lukio	15.5.2020	Mari-Leena Talvitie (kok.)	Kalle Pyky	1. vuosikurssin opiskelijat	41	4	Teams
Rajakylän koulu	27.5.2020	Heikki Kontturi (vihr.)	Elmo Hurskainen	Koko yläkoulu	173	14	Teams
OSAO	27.5.2020	Hilkka Haaga (vas.)	Lotta Hautamaa	Yrittäjyyspolun opiskelijat	50	2	Teams
Laanilan koulu	14.9.2020	Satu Haapanen(vihr.)	Kosma Rönkä	9. luokat (1/2)	62	3	Teams
Laanilan koulu	23.9.2020	Lyly Rajala (kok.)	Kosma Rönkä	9. luokat (1/2)	66	3	Teams
Kiimingin lukio	15.10.2020	Mirja Vehkaperä (kesk.)	Akseli Köngäs	1. vuosikurssin opiskelijat	90	4	Live
Kaakkurin koulu	3.11.2020	Sirpa Tikkala (kesk.)	Anni Koskenniemi	9. luokat	85	5	Teams
Yhteensä	8 tilaisuutta	7 eri henkilöä	6 eri henkilöä		633	40	

2.2.3 Työpajat

Työpajojen ideana on ollut johdatella nuori pohtimaan omia keinojaan vaikuttaa elämäänsä, ympäristöönsä paikallisesti ja laajemmin. Mietimme ja keskustelimme yhdessä nuorten kanssa, miten itse vaikutamme yhteisössä ja mikä merkitys nuorten osallistumisella on yhteiskunnan toimintaan. Avoimen keskustelun kautta pyrittiin kannustamaan nuoria ilmaisemaan oma mielipiteensä. Katsoimme tärkeäksi, että keskustelulle jäi aikaa ja nuorille annettiin mahdollisuus puhua ja kertoa omista ajatuksistaan. Työpajojen tavoitteena oli saada nuoret tietoiseksi eri keinoista ja kanavista osallistua ja vaikuttaa sekä yksin, yksilönä ryhmässä että ryhmänä.

Työpaja 1:n lähtökohtana oli saada nuori ajattelemaan omia keinojaan vaikuttaa tällä hetkellä kotona, koulussa tai vapaa-ajalla, omissa harrastuksissaan. Mihin asioihin nuori voi omalla toiminnallaan vaikuttaa ja miksi. Työpajassa esiteltiin nuorille erilaisia tapoja vaikuttaa Näin voi vaikuttaa -sanakorttien avulla.

Työpaja 2:ssa nuorten kanssa pohdittiin, miltä vaikuttaminen näyttää ja tuntuu. Työpajan alussa nuoret vastasivat itse kysymykseen ”Miltä vaikuttaminen sinusta näyttää?”, jonka jälkeen nuoret keskustelivat aiheesta pienryhmissä. Työpaja toteutettiin taiteen keinoin, jonka tarkoituksena oli sanoittaa ja kuvittaa nuorten näkemyksiä vaikuttamiseen ja osallisuuteen. Nuoret tekivät pienryhmissä yhteisen teoksen, ja jokainen niistä käytiin koko luokan kanssa keskustellen läpi. Työpajan tavoitteena oli saada nuoret pohtimaan vaikuttamista eri tasoilla. Vahvistaa nuoren ryhmätyöskentelytaitoja ja rohkaista nuorta tuomaan oma mielipiteensä esille.

Työpaja 3:ssa tehtiin ideoista ”tuotteita”. Nuoret olivat aiemmissa työpajoissa pohtineet erilaisia tapoja ja keinoja vaikuttaa. Kolmannen työpajan tavoitteena oli muodostaa ideoita, jotka edelleen jalostettiin aloitteeksi, kehittämiseksi, mielipidekirjoitukseksi tai kannanotoksi. Nuoret miettivät pienryhmissä, mihin asioihin he haluaisivat vaikuttaa ja valitsivat aiheen sen mukaan. Työpajassa esiteltiin erilaisia tapoja, miten aloitteen voi toimittaa eteenpäin.

Hankkeen aikana pilottikouluilla pidetyt työpajat 1-3 pidettiin kullekin ryhmälle yhtenä kokonaisuutena. Työpajojen toteutusta suunniteltaessa on mielestämme kuitenkin hyvä tiedostaa, että riippumatta siitä, pidetäänkö työpajat yksitellen esim. kerran viikossa vai kokonaisuutena yhden päivän aikana, aiheen käsittelyyn tarvitaan lämmittelyä, kiireettömyyden tuntua ja keskusteluaikaa. Nuorten politiikkakoulun työpajoissa on tärkeää pitää yllä keskustelua ja asioiden yhdessä pohtiminen ja niistä keskustelu on oleellinen osa asian käsittelyä. Opettajan tai ohjaajan ei pidä arastella nuorten kysymyksiä aiheesta, vaan niistä voidaan tarvittaessa ottaa yhdessä selvää. Nuorten politiikkakoulun opetusmateriaalista löytyy ohjeet työpajojen pitämiseen.

Alla olevassa taulukossa on listattu hankkeen aikana pidetyt työpajat, kohderyhmä ja osallistujamäärät.

Työpajan toteutuspaikka (*pilottikoulu)	pvm	Ryhmä tai luokka	Nuoria/oppilaita mukana	Ohjaajia/opettajia mukana
*Rajakylän koulu	16.9.2020	Yläkoulun oppilaskunnan hallitus	16	1
*Kaakkurin koulu	21.9.2020	9. lk	16	2
*Kaakkurin koulu	22.9.2020	9. lk	19	2
*Kaakkurin koulu	24.9.2020	9. lk	17	2
*OSAO palvelut, Kaukovainion yksikkö	28.9.2020	Yrittäjäpolun opiskelijat	38	2
*Kaakkurin koulu	29.9.2020	9. lk	15	2
*Kaakkurin koulu	1.10.2020	9. lk	18	2
*Kiimingin lukio, 1. vuosikurssin opiskelijat	14.10.2020	1. vuosikurssin opiskelijat	90	2
*Maikkulan nuorisotalo, alueellinen lasten ja nuorten osallisuusryhmä Maikka	11.11.2020	Osallisuusryhmä, yläkouluikäisiä nuoria	7	3
*Karjasillan nuorisotalo	24.11.2020	Yläkouluikäisiä nuoria	11	1
*Talvikankaan nuorisotalo	26.11.2020	Yläkouluikäisiä nuoria	4	4
*Laanilan koulu	26.1.2021	9. lk	19	2
*Laanilan koulu	26.1.2021	9. lk	20	2
*Laanilan koulu	27.1.2021	9. lk	23	2
*Laanilan koulu	27.1.2021	9. lk	23	2
*Laanilan koulu	4.2.2021	9. lk	20	2
*Laanilan koulu	4.2.2021	9. lk	23	2
Yhteensä:	17 tilaisuutta		379	35

2.2.4 Nuorten politiikkakoulu -hankkeen nettisivut

Hankkeen aikana on tehty hankkeen omat sivut Oulun kaupungin verkkosivustolle. Osoite on www.ouka.fi/nuorten-politiikkakoulu. Sivustolla on hankkeen esittely sekä hankkeen aikana julkaistu materiaali (Näin voi vaikuttaa -opas, Nuorten politiikkakoulun opetusmateriaali, tutkimus- ja hankkeen loppuraportti). Sivuilta löytyy hankkeesta tehdyn tutkimuksen esittely ja sen keskeiset tulokset. Sinne on koottu vaikuttamisvinkkejä sekä linkkivinkkauksia nuorille ja nuorten parissa työskenteleville. Nettisivuja päivitetään edelleen hankkeen päätyttyä.

2.2.5 Instagram-tili @nuortenpolitiikkakoulu

Huhtikuussa 2020 avattiin Nuorten politiikkakoulun instagramtili @nuortenpolitiikkakoulu. Tilillä on julkaistu ajankohtaisia vaikuttamiseen liittyviä asioita, jotka on suunnattu pääasiassa nuorille. ”Näin voi vaikuttaa” -sarjan vaikuttamistapojen esittelyt on julkaistu instagramtilillä ja niistä on myös painettu Näin voi vaikuttaa -opas. Hankkeen aikana on haastettu nuoria ja aikuisia kertomaan videolla oma tapansa vaikuttaa ja niitä on julkaistu instagramtilillä ”Näin minä vaikutan” -sarjana. Haasteeseen ei lähdetty kovin innokkaasti ja oman vaikuttamistapansa toimitti hankkeelle vain muutama nuori ja päättäjä. Nuoret ovat myös tutkimuksen mukaan aktiivisempia sisällöntuottajia omassa kaveriporukassaan, ei julkisilla tileillä, joita he voivat kyllä seurata aktiivisesti. Nuorten politiikkakoulun tilillä on julkaistu kesällä myös livejulkaisuja, joissa on ollut vieraana julkisuudesta tuttuja henkilöitä tai tahoja. Mukana on ollut mm. kansanedustaja, jääkiekkoilija ja yhdistys. Niissä on tuotu esille erilaisia tapoja vaikuttaa heidän omassa toimintaympäristössään. Syksyllä 2020 julkaistiin aktiivisesti Oulun nuorisovaltuuston vaaleihin liittyviä julkaisuja ja hyviä neuvoja nuorisovaaliehdokkaille. Julkaisimme myös tunnettujen vaikuttajien tsemppijulkaisuja nuorisovaalien äänestysaikana. Tilillä on jaettu (re-post) myös muiden tahojen julkaisemia nuorille suunnattuja vaikuttamisen keinoja ja vinkkejä.

2.2.6 Nuorten politiikkakoulun julkaisut

Nuorten politiikkakoulu on julkaissut hankkeen aikana kaksi opasta: Näin voi vaikuttaa -opas ja Nuorten politiikkakoulun opetusmateriaali.

Nuorille suunnattu Näin voi vaikuttaa -opas sisältää erilaisia vaikuttamisen tapoja koottuna yksiin kansiin. Opasta voi hyödyntää myös nuorten tai muiden ryhmien kanssa työskentelevät ja se on hyvä keskustelun virittelijä nuorten ryhmässä tai yksilötyössä. [Näin voi vaikuttaa -opas \(pdf\)](#) löytyy sähköisenä hankkeen nettisivuilta.

Nuorten politiikkakoulun opetusmateriaali sisältää tietoa hankkeesta, teoriaa osallisuudesta ja vaikuttamisesta. Opetusmateriaalissa on kerrottu, mitä Nuorten politiikkakoulu on käytännössä, ohjeet politiikkakoulun työpajojen vetämiseen ja ohjeet päättäjävierailujen järjestämiseen. [Nuorten politiikkakoulun opetusmateriaali \(pdf\)](#) löytyy sähköisenä hankkeen nettisivuilta.

2.3 Pysyttiin aikataulussa, millaisista osista tai vaiheista tekeminen koostui

Kevät 2020

Nuorten politiikkakoulu -hanke alkoi virallisesti 17.2.2020. Aluksi hankkeessa työskenteli yksi projektityöntekijä, Noora Mäkinen. Hankkeen käynnistyttyä avattiin Nuorten politiikkakoulun nettisivu www.ouka.fi/nuortenpolitiikkakoulu Oulun kaupungin sivuilla. Toimintasuunnitelma, aikataulutus ja muita käytännön asioita käynnistettiin helmikuussa. Silloin oli vielä mahdollisuus matkustaa ja Nuorten politiikkakoulua esiteltiin Sitran Helsingissä järjestämässä Sivullisesta osalliseksi –työpajassa.

Hankkeen toinen työntekijä Marjut Lehtonen aloitti työnsä maaliskuun alusta. Hankkeen viestintäsuunnitelma ja rahoitussopimus saatiin valmiiksi ja hankkeelle nimettiin ohjausryhmä. Maaliskuussa peruskoulujen, lukioiden ja ammatillisten oppilaitosten historian ja yhteiskuntaopin sekä oppilaskuntien ohjaavia opettajia sekä rehtoreita informoitiin mahdollisuudesta osallistua pilottikouluna Nuorten politiikkakoulu -hankkeeseen. Koulut olivat hieman ennen tätä siirtyneet koronan takia etäopetukseen, joka vaikutti negatiivisesti oppilaitosten kiinnostukseen osallistua hankkeeseen. Saimme joidenkin oppilaitosten opettajilta suoraan vastauksen, että heidän resurssinsa ja jaksamisensa menee etäopetuksen suunnitteluun ja toteutukseen, jonka vuoksi he eivät lähde mukaan, vaikka aihe olisikin muuten kiinnostanut. Pilottikouluiksi haluavia oppilaitoksia kuitenkin ilmoittautui mukaan ja saimme valittua hakijoista viisi pilottikoulua.

Koronaepidemia aiheutti jonkin verran muutoksia kevään 2020 aikatauluihin, jotka hyväksyttiin hankkeen ohjausryhmässä maaliskuussa samana vuonna mm. keväälle suunnitellut työpajat pilottikouluille siirrettiin syksyyn

Huhtikuussa avattiin instagramtili @nuortenpolitiikkakoulu. Tilin pääviestinä olivat ajankohtaiset vaikuttamiseen liittyvät julkaisut, Näin voi vaikuttaa-julkaisut ja syksyllä 2020 Oulun nuorisovaltuuston vaalien markkinointia ja neuvoja nuorisovaaliehdokkaille. Instagramin rooli muuttui pääviestintäkanavaksi kevään aikana, kun emme päässeet jalkautumaan kouluille, tilaisuuksiin tai tapahtumiin.

Pilottikoulujen opettajille pidettiin infotilaisuus verkkovälitteisesti, jossa esiteltiin hanketta ja ideaa työpajoista ja päättäjävierailuista. Tilaisuudessa sovittiin yhdessä päättäjävierailujen kesto ja aikataulut. Kuntapäättäjille ja nuorisovaltuustolle pidettiin oma infotilaisuus verkossa. Mukana oli 12 kaupunginvaltuutettua, yhdeksän nuorisovaltuuston jäsentä, henkilöitä hankkeen suunnitteluryhmästä, nuorisovaltuuston kanssa työskenteleviä nuorisopalveluiden työntekijöitä sekä hankkeen tutkija. Tilaisuudessa käytiin läpi yhteiset pelisäännöt, mistä päättäjävierailussa on kyse ja mitä vierailta odotetaan. Päättäjävierailut toteutettiin käytännössä valtuutettu - nuorisovaltuuston jäsen -työparina. Pilottikoulujen nuorille tehtiin toukokuussa ennen päättäjävierailujen käynnistymistä sähköinen kysely, ”alkukartoitus”, jossa kartoitettiin mm. kokemuksia ja mielikuvia päätöksenteosta, politiikasta ja omista vaikuttamismahdollisuuksista.

Koulujen päättäjävierailut toteutettiin koronan takia sähköisesti Teamsin kautta. Keväällä toteutettiin neljä vierailua ja syksyllä neljä. Syksyllä 2020 päästiin tekemään yksi vierailu koululla paikan päällä. Alkuperäinen suunnitelma oli, että kaikki vierailut olisi pidetty kouluilla.

Kesä 2020

Kesäkuussa nuorten politiikkakoulu jalkautui yhdessä Oulun kaupungin nuorisotyön kanssa. Oulun kaupungin nuorisopalveluilla on kesäisin ollut käytössä asuntoauto ”Outo-auto”, joka on toiminut liikkuvana nuorisotilana kesän aikana. Nuorten politiikkakoulu oli mukana kolmena kertana, jonka aikana tavattiin nuoria eri puolilla Oulua. Nuorten kanssa keskusteltiin ihan tavallisia asioita, sekä pohdittiin päivän ja maailman politiikkaa sekä sitä miten itse voi omassa elämässään vaikuttaa. Outo-auton mukana liikkuminen lisäsi tietoa hankkeesta, niin työntekijöiden kuin nuorten keskuudessa.

Kesän aikana toteutettiin myös Instagram-livelähetyksiä, joihin saatiin vieraaksi paikallisia julkisuuden henkilöitä sekä poliitikkoja. Vieraiksi saimme jääkiekkoilija Lasse Kukkosen, ministeri Tytti Tuppuraisen, kansanedustaja Hanna Sarkisen sekä Luonto-Liiton. Vieraiden kanssa juttelimme heidän taustoistaan ja siitä, miten he ovat päätyneet nykyiseen asemaansa. Livelähetykset keräsivät seuraajia vaihtelevasti. Lähetyksistä ei saatu tallennetta.

Syksy 2020

Nuorille suunnatut työpajat käynnistettiin pilottikouluilla pian koulutyön alettua. Toiveena oli ehtiä toteuttaa työpajat ennen kuin uusi korona-aalto mahdollisesti tulisi jälleen vaikuttamaan toimintamahdollisuuksiin. Ensimmäiset työpajat pidettiin syyskuun puolivälissä Rajakylän koululla. Pilottikoulujen työpajat saatiin pidettyä syys-lokakuussa Laanilan koulua lukuun ottamatta. Nuorisotilojen ja alueellisten lasten ja nuorten osallisuusryhmien työpajat pidettiin marraskuussa, mutta niiden jatkaminen jouduttiin lopettamaan Koronan jälleen suljettua nuorisotilat. Loput neljän päättäjävierailua järjestettiin syksyn aikana. Kolme toteutettiin Teamsin kautta ja yksi päästiin pitämään koululla.

Syksyllä Oulussa järjestettiin nuorisovaltuuston vaalit ja Nuorten politiikkakoulu oli mukana markkinoimassa vaaleja. Nuorisovaaleista ja nuorisovaltuuston toiminnasta pidettiin oma osuus kouluilla pidetyissä työpajoissa. Myös somessa julkaistiin vaaleihin liittyviä julkaisuja. Ehdokasasetteluaikana julkaistiin nuorille vinkkejä, miksi kannattaa asettua ehdolle nuorisovaltuustoon, miten kertoa muille, että on ehdolla, kuinka käyttäytyä ja kuinka viestiä. Äänestämisestä ja sen tärkeydestä viestiminen, tsemppiviestien julkaiseminen ja tuloksista kertominen.

Talvi 2020-2021

Talven 2020-2021 aikana hanketta koottiin yhteen. Hankkeesta pidettiin yhteenvetoseminaari, jossa vierailijoina oli niin Oulun kaupungin edustusta, kuin oikeusministeriöstä ja Sitran edustajia. Lisäksi seminaarissa saivat puheenvuoron pilottikoulujen opettajat sekä hankkeessa mukana ollut nuori.

Kevään aikana valmistui myös Nuorten politiikkakoulun opetusmateriaali, johon liittyen pidettiin kaksi samansisältöistä opetusmateriaalikoulutusta. Koulutukseen osallistui opettajia, nuorisotyöntekijöitä sekä muita nuorten tai nuorten asioiden parissa työskenteleviä. Koulutuksia tullaan järjestämään myös hankkeen jälkeen. Tieto uusista koulutuksista päivitetään hankkeen nettisivuille. Koulutusten järjestäminen on tarkoitus toteuttaa jatkossa siten, että mahdollisimman moni voisi ja innostuisi ottamaan opetusmateriaalin käyttöönsä.

Järjestimme myös skaalautuvuus- ja vaikuttavuustyöpajoja, joiden tarkoituksena oli miettiä, kuinka Nuorten politiikkakoulua jatketaan hankkeen päättymisen jälkeen; mitkä osiot on tarpeellisia säilyttää ja mitä hankkeesta on opittu.

3 Tavoitteiden arviointi

3.1 Miten tavoitteet saavutettiin ja miten ne edistyivät hankkeen aikana? Mitä mitareita hankkeelle oli asetettu ja miten niiden valossa onnistuttiin

Tavoite: löytää ja kokeilla uusia nuorille mielekkäitä osallistumisen ja vaikuttamisen tapoja sekä vahvistaa nuorten osallisuusvalmiuksia sekä yhteiskunnallisia tietoja ja taitoja. Tavoite: rohkaista nuoria tuomaan epäkohtia esille ja löytämään niihin ratkaisuja, kannustaa nuoria kehittämään omaa kuntaansa

Tavoitteeseen pyrittiin nuorille pidetyillä työpajoilla, joissa käsiteltiin erilaisia vaikuttamisen tapoja ja paikkoja. Ajatuksena oli, että jokainen on "oman elämänsä poliitikko". Tällä tarkoitetaan sitä, että jokainen voi vaikuttaa omalla tavallaan omassa elämässään ja yhteisössään. Lue lisää työpajojen sisällöstä kohdasta 2.2.3. Työpajat. Hankkeen aikana etsittiin ja koottiin aktiivisesti erilaisia tapoja osallistua ja vaikuttaa. Julkaisimme Näin voi vaikuttaa-sarjaa Instagramissa, julkaisimme eri tapoja vaikuttaa nettisivuillamme sekä teimme Näin voi vaikuttaa -oppaan. Työpajojen aikana mietittiin yhdessä nuorten kanssa erilaisia tapoja vaikuttaa niin omassa lähipiirissä kuin laajemmin yhteiskunnassa. Työpajoista saimme nuorilta myös lisää ideoita eri tavoista vaikuttaa ja tavoitteena olikin saada nuoret itse huomaamaan, kuinka paljon erilaisia tapoja on. Tässä muutama esimerkki nuorilta tulleista tavoista vaikuttaa: kirjallinen valitus, lakko, kuuntelu, adressi, luonnonsuojelu, kesätyöt, ruokailutottumukset, oma imago, asenne, omaan ulkonäköön panostaminen/ei panostaminen, blogi, vlogi, ragepostaus, kansalaistottelemattomuus ja itkeminen.

Työpajojen aikana nuoret saivat kirjoittaa myös aloitteen tai kehittämisidean, jonka he saivat toimittaa eteenpäin. Ideoita tai aloitteita keksittiin yhteensä lähes 80 ja osa niistä on laitettu eteenpäin (nuoret itse) ja osaa ei haluttu toimittaa eteenpäin. Liitteessä on kaikki aloitteet listattuna otsikkotasolla. (LIITE 1: Nuorten aloitteet ja kehittämisideat työpajoista.) Yhdellä pilottikouluista nuorten ryhmältä nousi työpajan aikana idea muun muassa siihen, voisivatko kouluissa käytettävät maskit olla kertakäyttöisten sijaan kankaisia. He ottivat yhteyttä koululla opettajiin ja he veivät asiaa tahoillaan eteenpäin. Nuoret kirjoittivat aiheesta myös mielipidekirjoituksen sanomalehteen, ja tästä lähtikin liikkeelle pilottikokeilu heidän luokalleen.

"Nuoret raportoivatkin saaneensa uutta tietoa ja heränneensä miettimään enemmän vaikuttamisen kysymyksiä työpajojen jälkeen. Myös kiinnostus omia vaikuttamisen mahdollisuuksia kohtaan kasvoi. Osallistujien joukossa oli myös selkeä vähemmistö nuoria, joiden näkemyksiin ja kokemuksiin osallistuminen ei vaikuttanut." Lainaus Nuorten politiikkakoulun tutkimuksesta.

Jokaisen ryhmän työpajakokonaisuudessa kerrottiin myös Oulun nuorisovaltuuston toiminnasta. Onnekaasti työpajat pidettiin suurimmaksi osaksi juuri silloin, kun nuorisovaltuuston ehdokasasettelu oli käynnissä ja vaalit tulossa. Nuorten politiikkakoulun myötä joitakin nuoria saatiin innostettua mukaan nuorisovaltuuston toimintaan. Oulun nuorisovaaleissa ehdolle asetui yhteensä 40 nuorta, joista valittiin 24 varsinaista ja 6 varajäsentä. Oulun nuorisovaalit 2020: äänestysprosentti 33,6 % (2018 äänestysprosentti 27,2 %)

Mittarit: uusien osallistumisen ja vaikuttamisen tapojen määrä, nuorten tekemien aloitteiden määrä, nuorisovaalien ehdokasmäärä, äänestysprosentin kasvaminen nuorisovaaleissa, hankkeen aikana syntyneiden ideoiden määrä,

esitettyjen ratkaisuehdotusten määrä, nuorten kokema tyytyväisyys prosessin kulusta ja osallisuuden tunne (kysely), nuorten tekemien ratkaisuehdotusten huomioiminen päätöksenteossa ja niiden toimeenpano

Tavoite: parantaa lasten ja nuorten kanssa työskentelevien osallisuusvalmiuksia

Hankkeen aikana järjestettiin nuorten parissa työskenteleville osallisuuteen ja demokratiakasvatukseen liittyviä koulutuksia, luentoja ja tilaisuuksia. Hankkeen julkaisut Näin voi vaikuttaa -opas ja Nuorten politiikkakoulun opetusmateriaali vahvistavat nuorten kanssa työskentelevien demokratiakasvatustaitoja.

Hankkeen aikana järjestettiin kaksi avointa Nuorten politiikkakoulun opetusmateriaalikoulutusta, joissa avattiin hankkeen työpajojen taustaa ja käytäntöjä. Opetusmateriaalikoulutuksia järjestetään myös hankkeen päättymisen jälkeen sekä kohdennetusti tietyille ammattiryhmälle tai yleisesti asiasta kiinnostuneille.

Nuorille järjestetyt työpajat olivat avoimia myös opettajille ja ohjaajille. Aikuisille ei annettu etukäteen varsinaista roolia, vaan toivottiin heidät tervetulleeksi mukaan. Osa oli mukana aktiivisesti ja osallistuivat keskusteluihin, osa toimi ”valvojan” roolissa ja puuhaili muita asioita työpajojen aikana. Osa opettajista poistui välillä kokonaan tilasta. Aktiiviset opettajat ja ohjaajat toivat keskusteluihin lisäväriä ja kannustivat nuoria tehtäviin.

”Opettajien kokemukset hankkeesta olivat positiivisia – toimintatapojen nähtiin olevan kytkettävissä opetukseen sellaisenaan tai pienin muutoksin. Opettajat tunnistivat Nuorten politiikkakoulun merkityksellisyys ja halusivat järjestää nuorille mahdollisuuden osallistua, vaikka järjestäminen oli haastavaa sekä koronarajoitusten että koulun kiireisen arjen vuoksi. Demokratiakasvatus ja päättäjien tuominen kouluun koettiin tärkeäksi.” Lainaus Nuorten politiikkakoulun tutkimuksesta.

Mittarit: kysely hankkeen aikana lasten ja nuorten kanssa työskenteleville, järjestettyjen koulutusten ja työpajojen lukumäärä

Tavoite: lisätä ja syventää vuorovaikutusta päättäjien ja nuorten välillä ja edistää sukupolvien välistä oppimista

Nuorten politiikkakoulussa tehtyjä päättäjävierailuja oli toteuttamassa Oulun nuorisovaltuusto ONEn jäsen ja kaupunginvaltuutettu työparina. Päättäjävierasparit olivat pääosin nuorisovaltuusto-kaupunginvaltuutettu-kummipareja, joiden välinen vuoropuhelu haluttiin jakaa laajemmalle yleisölle. Päättäjävierailun työpari voi olla myös muu kuin nuorisovaltuuston nuori, mutta ideana on nimenomaan se, että nuori ja aikuinen yhdessä ovat tasavertaisina vieraina puhumassa muille nuorille. Päättäjävierailun tarkoituksena oli myös tuoda valtuutettuja tutuksi nuorille ja madaltaa kynnystä yhteydenottoon ja vuoropuheluun nuorten ja päättäjien välillä. Koronapandemian myötä voimassa olevien rajoitusten vuoksi jouduimme karsimaan yhteisiä tapaamisia hankkeen aikana. Vierailut toteutuivat hyvin myös verkossa, mutta vuoropuhelu niistä jäi valitettavan vähäiseksi. Nuorisovaltuuston toimintaa on kehitetty päättäjävierailujen osalta, ja vierailuja jatketaan kaupungin omana toimintana myös hankkeen päätyttyä. Nuorten politiikkakoulun instagram-tilillä julkaistiin myös valtuutettujen videoita, joissa he kertoivat itsestään ja omasta vaikuttamisen polusta. Nuorten politiikkakoulun tutkimusraportista voi lukea nuorille tehdyn kyselyn tuloksista. Mittarit: Kummivaltuutettujen ja nuorisovaltuuston jäsenten kohtaamisten määrä, kouluvierailujen määrä, asiantuntijakohtaamisten määrä, kysely nuorille, valtuutetuille ja asiantuntijoille

Tavoite: kannustaa nuoria järjestämään omaehtoista toimintaa

Tavoite laadittiin Nuorten politiikkakoululle aikana, jolloin ei vielä ollut tietoa tulevasta Koronapandemiasta. Hankkeen aikana tapahtumia, joissa olisi ollut useampia osallistujia, ei voinut järjestää. Nuoret eivät myöskään tietojemme mukaan järjestäneet Nuorten politiikkakoulun innostamana omaa toimintaa hankkeen aikana. Nuoria kannustettiin järjestämään erilaisia tapahtumia ja tilaisuuksia, sillä ne ovat tapa vaikuttaa. Nuoret tekivät hankkeen järjestämissä työpajoissa aloitteita ja kehittämisideoita valitsemistaan aiheista. Työpajoissa tehtyjä aloitteita koulut toimittivat eteenpäin mm. rehtorien kautta kouluille ja Lasten tasavallan aloitteisiin. Osa aloitteista aiottiin tehdä valmiiksi kouluilla myöhemmin koulujärjestykseen sopivana ajankohtana. Osa aloitteista nuoret eivät päättäneet toimittaa eteenpäin. Palautteen mukaan osa nuorista koki omalla nimellä julkisen aloitteen tekemisen kynnyksen liian korkeaksi. Kerroimme työpajoista eri väylistä toimittavia aloitteita ja ideoita eteenpäin. Mittarit: Nuorten omaehtoisesti järjestettyjen toimintojen määrä, toimintoja järjestävien nuorten määrä, uusien nuorten määrä, jotka eivät ole aikaisemmin järjestäneet omaehtoista toimintaa, toimintoihin aktiivisesti osallistuneiden nuorten määrä

Tavoite: tiivistää kuntatoimijoiden yhteistyötä

Hankkeen aikana verkostoiduttiin laajasti eri toimijoiden kanssa. Osa verkostosta koostui kuntatoimijoista, joiden kautta viesti Nuorten politiikkakoulusta jatkaa matkaansa sekä Oulun kaupungin sisällä että muualla maakunnassa ja laajemmin valtakunnallisesti. Nuorten politiikkakoulussa on saatu toimijoita eri tahoilta hyvään yhteistyöhön. Mukana on ollut kaupunginvaltuutettuja, Oulun kaupungin työntekijöitä, nuoria, järjestöjä ja muita lasten ja nuorten osallisuutta edistäviä tahoja. Hankkeen päättymisen jälkeen hyvin alkanutta yhteistyötä jatketaan ja sitä voidaan hyödyntää toimintamallien juurruttamisessa.

3.2 Kuinka paljon kohderyhmästä tavoitettiin ja mikä oli kohderyhmä

Kohderyhmänämme oli nuoret, nuorten parissa työskentelevät ja kuntapäätäjät.

Nuorten ikäryhmää emme halunneet määritellä liian tarkasti, mutta käytännössä kohteena olivat nuoret 13 ikävuodesta ylöspäin. Nuorten parissa työskentelevät kohderyhmänä ovat hankkeen aikana olleet pääasiassa opettajat ja nuorisotyöntekijät. Hankkeen yhtenä tavoitteena on ollut lisätä ja syventää vuorovaikutusta päättäjien ja nuorten välillä, joten yhtenä kohderyhmänä oli luottamushenkilöt, kaupunginvaltuutetut eli päätäjät.

Nuoret kohderyhmänä tavoitettiin kohtuullisesti työpajojen ja kouluvierailujen osalta. Neljässä pilottikoulussa viidestä Nuorten politiikkakoulun toiminnassa oli mukana koko ikäryhmä tai luokkataso, jolloin mukaan saatiin myös ne nuoret, jotka eivät välttämättä olisi omalla vapaa-ajallaan osallistuneet politiikkakoulun työpajoihin tai päättäjävierailuihin. Sen sijaan haasteita meille toi vallalla ollut Koronapandemia, jonka vuoksi emme voineet järjestää alkuperäisessä suunnitelmassa olleita tapahtumia, emmekä päässeet jalkautumaan muiden tapahtumiin. Tilaisuuksien puuttumisen vuoksi hankkeen ulkopuolisten nuorten kohtaaminen oli haastavaa. Instagramin kautta pyrittiin tavoittamaan nuoria laajemmin, mutta varsinaisia lukuja tavoitetuista nuorista emme saaneet.

3.3 Miten toiminnan jatkuvuus varmistetaan rahoituksen kohteena olevan hankkeen jälkeen

Nuorten politiikkakoulun toimivat toimintamallit otetaan käyttöön osana kaupungin omaa toimintaa. Opetusmateriaaliin liittyvää koulutusta tarjotaan edelleen sekä kohdennetusti ammattiryhmille että yleisesti, myös valtakunnallisesti. Tavoitteena on, että Nuorten politiikkakoulun opetusmateriaali otetaan konkreettisesti käyttöön ja työpajoja nuorille aletaan järjestämään eri tahoilla, eri henkilöiden vetämänä, esimerkiksi opettajat tai nuorisohjaajat. Nuoret ja nuorten parissa työskentelevät hyödyntävät Näin voi vaikuttaa -opasta. Päättäjävierailut Oulun nuorisovaltuusto ONEN ja (kummi)valtuutettujen kanssa jatkuvat.

Oulussa Nuorten politiikkakoulu sisäankirjoitetaan Oulun osallisuuden malliin, Lapsen oikeuksien päivän yhteydessä koulutetaan vaikuttamismahdollisuuksista ja lisätään Nuorten politiikkakoulun yhteys kaupungin vuorovaikutussuunnitelmaan. Nuorisovaltuusto ONE ottaa jatkossa osavastuuta nuorten politiikkakoulusta, päävastuu on virkanimikkeellä olevalla henkilöllä. Nuorten vaikuttamistaitoihin ja demokratiakasvatukseen liittyvää toimintaa kehitetään edelleen, ”Demokratiakoulu”, ”Nuorten vaikuttajien leiri”. Nuorten politiikkakoulun viestintäkanavat (Instagram ja nettisivut) jätetään aktiiviseksi hankkeen päättymisen jälkeen.

3.4 Miten viestinnälliset tavoitteet toteutuivat

Viestinnän pääkanavana hankkeessa toimi Instagram-tili @nuortenpolitiikkakoulu, jonka seuraajamäärät kasvoivat hankkeen edetessä. Kanavan tarkoituksena oli tavoittaa niin hankkeessa mukana olevia nuoria kuin hankkeen ulkopuolisiakin. Kanavassa julkaistiin ajankohtaisia vaikuttamiseen liittyviä päivityksiä, kuten esimerkiksi vinkkauksia meneillään olevista hakemuksista eri järjestöihin ja työryhmiin. Instagramin käyttäminen oli meille luonnollinen tapa toimia, ja sitä kautta uskoimme tavoittavamme paremmin kohderyhmäämme.

Hankkeen edetessä esimerkiksi koulussa tai nuorisotyössä nuorten parissa työskentelevien aikuisten osuus kohderyhmänä vahvistui. Myös eri hankkeet ja järjestöt alkoivat seuraamaan tiliämme ja jakamaan päivityksiämme eteenpäin. Harmiksemme huomaisimme, että nuorten tavoittaminen ja keskustelu sosiaalisessa mediassa oli yllättävän haastavaa. Nuoret kyllä ottivat kantaa eri kyselyihin Instagramin stoorit-osion kautta. He kertoivat siellä mielipiteensä, mutta kommentteja ”kysymysboksilla” kysyttäessä vastaukset jäivät meiltä pääosin saamatta. Todettiin, että nuorten on

helpompaa vastata kysymyksiin, joissa on kaksi vaihtoehtoa kuin avoimiin kysymyksiin tai muihin sellaisiin, joihin olisi pitänyt käyttää hieman enemmän aikaa.

Hankkeen tarkoituksena oli myös vinkata nuorille erilaisista vaikuttamisen paikoista ja mahdollisuuksista. Vinkkasimme Instagram-tilillämme nuorille erilaisia vaikuttamisen paikkoja, kuten eri järjestöjen työryhmiä. Myös kevyempään osallisuuteen seuraajia kannustettiin vinkkaamalla esimerkiksi erilaisista verkkokeskusteluista. Vinkkauksien alustana toimi verkkosivusto linktree, jonka kautta pystyimme vinkkaamaan useammasta eri mahdollisuudesta yhtä aikaa.

Teimme erilaisia julkaisuja myös Instagramin feed-osioon, joista lyhyet kuvaukset alla:

- Ajankohtaiset vaikuttamiseen liittyvät julkaisut
- Näin voi vaikuttaa-julkaisut, kokosimme hankkeen aikana yhteen erilaisia keinoja vaikuttaa. Teimme jokaisesta vaikuttamisen keinosta oman instagram julkaisun. Samoja julkaisuja hyödynsimme myös tehdessämme Näin voi vaikuttaa -opasta.
- Oulun nuorisovaalien markkinointia ja neuvoja nuorisovaaliehdokkaille. Oulun kaupungissa järjestettiin nuorisovaalit, joissa valittiin nuorisovaltuutetut seuraavalle kahdelle vuodelle. Nuorten politiikkakoulu toteutti instagramissa "Tsemppari" -kampanjan, joissa tunnetut oululaiset poliitikot ja julkisuuden henkilöt saivat kannustaa nuoria asettumaan ehdolle. Lisäksi nuorisovaaleihin liittyen infotiin erilaisin päivityksin ja stoorein.

Kokonaan koemme sosiaalisen median viestinnän onnistuneen hyvin ja tietoa hankkeestamme on jaettu useassa eri paikassa ja yhteisössä. Nuorten politiikkakoulun Instagram-tilillä seuraajia on tällä hetkellä 421 (26.3.2021). Olemme tyytyväisiä seuraajamäärään. Nuorten politiikkakoulun Instagram-tili jää toimintaan vielä hankkeen jälkeenkin. Ajatuk-
sena on kehittää kanavasta sellainen, josta nuoret voisivat jatkossakin löytää vinkkejä vaikuttaa ja osallistua.

Nuorten politiikkakoulun nettisivuilla www.ouka.fi/nuortenpolitiikkakoulu on julkaistu tietoa hankkeesta ja Nuorten politiikkakoulusta tehdystä tutkimuksesta. Sivustolla julkaistaan kaikki Nuorten politiikkakoulun tekemä materiaali: Näin voi vaikuttaa -opas, Nuorten politiikkakoulun opetusmateriaali, Tutkimusraportti sekä hankkeen loppuraportti. Nettisivuille on koottu linkkejä eri osallisuuteen, vaikuttamiseen ja demokratiakasvatukseen painottuville sivustoille sekä suoria vaikuttamiseen liittyviä vinkkejä sekä nuorille että nuorten parissa työskenteleville. Hankkeen aikana nettisivuilla on vierailtu n. 1800 kertaa.

Nuorten politiikkakoulusta tehtiin hankkeen aikana myös erilaisia haastatteluja ja artikkeleita. Tässä alla linkkejä artikkeleihin:

[Oulun politiikkakoulussa nuori pääsee vaikuttamaan - ilmoittautuminen käynnissä](#) 7.4.2020 Kirjoittaja: Sirpa Tarkkinen, toimittaja, MunOulu

[Mitä kuuluu Demokratia 2020 -kokeiluille korona-ajassa?](#) 14.5.2020 Kirjoittaja: Jukka Vahti, Johtava asiantuntija, Viestintä ja yhteistyösuhteet, Sitra

[Potkua politiikkakoulusta](#) 4.6.2020 Kirjoittaja: Satu Haapanen, Oulun kaupunginvaltuutettu (vihr.), Sivistys- ja kulttuurilautakunnan pj.

[Nuorten politiikkakoulu valittiin malliksi Euroopalle](#) 27.8.2020 Kirjoittaja: Jukka Vahti, Johtava asiantuntija, Viestintä ja yhteistyösuhteet, Sitra

[Nuorten osallisuus ja vaikuttaminen 2.0 – Nuorten politiikkakoulu otti haasteen vastaan](#) 11.10.2020 Kirjoittaja: Marjut Lehtonen, Nuorten politiikkakoulu

[Illat pimenevät mutta Demokratiakokeilut 2020 etenevät](#) 29.10.2020 Kirjoittaja: Jukka Vahti, Johtava asiantuntija, Viestintä ja yhteistyösuhteet, Sitra

[Politiikkakoulussa tehty aloite toi kangasmaskoja Laanilan yläkoululle](#) 17.3.2021 Kirjoittaja: Anne Peltola, viestintäsuunnittelija, #paraskoulu -hanke

4 Hyödyllisiä oppeja

4.1 Mitä opittiin

Opimme, että ryhmätyöt eivät sovi kaikille. Nuorten politiikkakoulun työpajat oli suunniteltu luokassa tai nuorten ryhmässä pidettäväksi. Pieni osa tehtävistä oli yksilötehtäviä ja suurin osa ryhmätehtäviä. Vaikka iso ryhmä (pilottikoulussa luokka) jaettiin pienempiin työskentelyryhmiin, oli ryhmässä havaittavissa joillakin nuorilla haluttomuutta kertoa omia mielipiteitään muille tai osallistua oman pienryhmän työskentelyyn. Työpajoja voi soveltaa myös yksilötyöhön, jos katsotaan, että työskentely ryhmässä ei toimi. Nuorten politiikkakoulun opetusmateriaalissa avatut työpajat ovat tekijöidensä näköisiä. Kaikki toimintamallit eivät toimi kaikille, ja niitä voi muokata omaan toimintaa, ympäristöön ja ryhmään tai osallistujiin sopivaksi.

Nuorten työpajaoissa keskusteluilla on suuri merkitys. Asioista nähdään eri puolia, joistakin asioista ollaan eri mieltä, mutta kaikenlaisille mielipiteille annetaan tilaa. Työpajan vetämistä ja nuorilta tulevia kysymyksiä ei kannata pelätä. Kaikkea ei tarvitse tietää, mutta asioista voidaan ottaa vaikka yhdessä selvää.

Päättäjävierailuissa työparina toimivat nuorisovaltuuston nuori ja kaupunginvaltuutettu. Työpareille on tärkeää kertoa ennen vierailuja, mitä heiltä odotetaan päättäjävierailuilla. Käydään läpi yhteiset pelisäännöt ja korostetaan nuorten kohtaamista ja heidän kunnioittamistaan. Vältetään puuduttavaa keskustelua ja kapulakieltä.

Kaikki eivät lähde Nuorten politiikkakoulun toimintaan mukaan samoilla pohjatiedoilla ja taidoilla. Tämä koskee sekä nuoria että aikuisia. Ei pidä olettaa, että kaikki aikuiset olisivat kiinnostuneita tai perehtyneet politiikkaan, päätöksentekoon tai yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen.

4.2 Mitä esteitä ja pullonkauloja tavoitteiden etenemiselle löysitte? Onko niihin hyviä ratkaisuehdotuksia?

Koulujen päättäjävierailut toteutettiin Koronan takia sähköisesti Teamsin kautta. Syksyllä 2020 päästiin tekemään yksi vierailu koululla paikan päällä. Alkuperäinen suunnitelma oli, että kaikki vierailut olisi pidetty kouluilla. Vuorovaikutus jäi vähäiseksi nuorten osalta, eikä nuoret pyytäneet paljoa puheenvuoroja. Vieraat eivät myöskään nähneet yleisöään, koska nuorilla oli kamerat kiinni tai koko luokka oli mukana opettajan tunnuksilla. Verkkovälitteisessä päättäjävierailussa oli myös hyviä puolia: Teams oli tuttu työskentelyalusta, joka oli kouluilla jo valmiiksi käytössä kevään etäopetuksessa. Päättäjävieraat voivat osallistua ympäri Suomea ja näin ollen erilaisia vieraita voi olla helpompi saada mukaan (esim. kansanedustaja). Oppilaat voivat miettiä kysymyksiä vieraille etukäteen ja ne voidaan kirjoittaa chatiin, jolloin nuorten ei ole välttämätöntä esittää kysymyksiä suullisesti. Päättäjävierailuista saatiin yleisesti ottaen positiivista palautetta ja niitä tullaan jatkamaan tulevaisuudessakin.

Haasteena oli myös saada yhteys nuoreen. Nuorille outoina aikuisina emme tunteneet nuoria ennalta. Meillä ei siis ollut tietoa miten juuri nämä nuoret yleensä käyttäytyvät ryhmässä. Luokan ulkopuolisina aikuisina emme lähteneet ohjaamaan nuoria niin vahvasti kuin opettajat, sillä meillä ei ollut tietoa esimerkiksi siitä onko nuorta kiusattu tai miten juuri tietyn syrjään vetäytyvän nuoren kanssa on yleensä luokassa toimittu. Tulevaisuudessa työpajoja vetävät luokkien omat opettajat, joten uskomme heidän huomioivan nuorten yksilölliset tarpeet paremmin, sillä he tuntevat omat oppilaansa.

4.3 Toteutuivatko riskit ja osattiinko niihin varautua

Toimijoiden sitoutumiseen pyrittiin heidän osallistamisellaan hankkeeseen alusta asti. Sitoutuminen oli parempaa niillä, jotka olivat aktiivisesti mukana toiminnan suunnittelussa ja kehittämisessä. Toimijoiden vaihtuvuus ei noussut hankkeessa ongelmaksi missään vaiheessa. Hankkeen lyhyt kesto varmasti vaikutti osaltaan tähän. Uusien toimijoiden perehdyttämiseen oli varauduttu, mutta aktiivisissa toimijoissa ei ollut suuresti vaihtuvuutta. Sisältöjen toteuttaminen aikataulussa oli ennakoitu riski, johon valitettavasti jouduimme tekemään muutoksia Koronapandemian takia. Hankkeen ohjausryhmä ja rahoittajat olivat asian suhteen ymmärtäviä ja joustavia ja teimme muutoksia suunnitelmiimme. Toimintamallit haluttiin pitää riittävän joustavana toteuttaa erilaisissa toimintaympäristöissä, jotta toimenpiteiden juurruttaminen olisi mahdollista.

4.4 Mikä olisi teidän mielestänne seuraava askel, joka hankkeen tavoitteiden saralla tulisi tehdä

Seuraava askel Nuorten politiikkakoulussa on toimivien toimintamallien jalkauttaminen ja juurruttaminen. Päättäjävierailujen jatkaminen, nuorille suunnatut työpajat vaikuttamisesta kouluihin ja nuorten ryhmiin, Nuorten politiikkakoulun opetusmateriaalin käyttöön ottaminen, siihen liittyvät koulutukset ja materiaalin markkinointi. Näin voi vaikuttaa -opas otetaan työkaluksi sekä ryhmille että yksilötyöhön eri tahoilla, esimerkiksi oppilaitoksiin, nuorisopalveluihin, asukastuville ja kirjastoihin.

5 Terveisiä rahoittajalle

5.1 Jos osallistuit rahoitushakuun tai -ohjelmaan, oliko se toimiva

Sitralta saatiin hyvin tukea hankkeelle alusta lähtien. Jo ennen rahoituksen alkua hakijoille järjestetty työpaja oli hyvä, sillä siellä oman hankkeen tavoitteet ja visio tarkentui vielä ennen varsinaista hakua. Hankkeen aikana kysymyksiin vastattiin selkeästi ja yhteisiä työpajoja oli sopivasti. Valmiit pohjat hakemuksissa auttoivat ohjaamaan hanketta ”oikeaan” suuntaan ja kysymyksiä piti pysähtyä miettimään hankkeen toiminnan kannalta. Sopimusten tekeminen ei ollut raskasta ja sopimusmuutokset pystyttiin tekemään hyvin joustavasti. Väliraportit olivat hyviä välietappeja, joissa pystyi vapaamuotoisesti kertomaan hankkeen edistymisestä. Jonkinlaista palautetta raporteista olisi toivottu. Toki hankkeen eteneminen käytiin läpi ohjausryhmän kokouksissa. Loppuraportissa valmiit väliotsikot olivat hyviä, ja ne ohjaavat raportointia haluttuun suuntaan. Eri asiantuntijoiden sparraus skaalautumisen ja vaikuttavuuden osalta auttoivat hahmottamaan hyvin niitä teemoja.

Rahoitus oli riittävä. Hankkeen alkuperäinen toimintasuunnitelma tehtiin aikana, jolloin ei ollut tietoa tulevasta koronapandemiasta. Sen takia jouduimme tekemään hankkeen edetessä toteutuksiin muutoksia, mutta niihin suhtauduttiin rahoittajan puolesta hyvällä ymmärryksellä ja joustavuudella.